

MET DE VLINDERWERKGROEP NAAR MEIJENDEL

Zaterdag 11 mei organiseerde de vlinderwerkgroep weer een mooie tocht, ditmaal naar Meijendel, een uitgestrekt duingebied in de buurt van Wassenaar. Het gebied wordt beheerd door duinwaterleidingbedrijf Dunea. Verspreid in het gebied liggen vele duinmeertjes en plassen waar rivierwater wordt ingebracht en waar drinkwater wordt gewonnen.

Binnen Meijendel worden drie landschapstypen onderscheiden, te weten; het buitenduin, het middenduin en het binnenduin. Elk met hun eigen flora en fauna geven ze het gebied een gevarieerd karakter. Zo zijn er open duin, duinstruweel met duindoorn en liguster, vochtige – en droge duinvaleien, bossen, rietland en open water te vinden. Wanneer je van het buitenduin richting binnenduin gaat, dus meer landinwaarts, wordt de begroeiing steeds hoger.

Onze wandeling begon in het binnenduin, vanaf de parkeerplaats is het een klein stukje wandelen naar restaurant Boerderij Meijendel. We worden verwelkomd door het uitbundige gezang van een nachtegaal, wat een geluid voor zo'n klein vogeltje! De geur van de vele lelietjes van dalen komt ons tegemoet. Even verder genieten we van de vinkenslag, hoog in een boom tegen de strak blauwe lucht laat een vink zijn kenmerkende zang horen.

We drinken een kop koffie bij de Boerderij alvorens we op pad gaan. Vroeger woonden hier boeren met hun vee. De duinen waren een goede plek om het vee te laten grazen, er zijn dus heel lang schapen, koeien en paarden in de duinen geweest. Er waren ook akkertjes, waar men groenten en aardappelen (duinpiepers) verbouwde. Maar de grond was te schraal en de piepers werden ook wel gestolen, zodat de boeren het gebied weer verlaten hebben. Daaraan danken we wel de vlakke velden die we hier en daar tegen komen en de vele meidoorns op walletjes er omheen, waaraan Meijendel zijn naam dankt: dal der meidoorns. Die bloeien nu dan ook volop en zorgen voor een vrolijke noot.

Zo, dat was een stukje historie, nu op pad. Bij de fietsenstalling verzamelen kauwen nestmateriaal: ze plukken een zacht bontje dat over een fietszadel zit kaal. We verlaten de drukte en wandelen over de smalle en soms mulle paadjes door het binnenduin, waar vele kronkelige bomen groeien, en ook boshyacint en look-zonder-look. Op een omgevalen boom vinden we de korrelige taaiplaat, een zeer zeldzame paddenstoel. Hij wordt gerekend tot de buisjeszwammen, hoewel we toch echt plaatjes zien aan de onderzijde, dit zijn echter geen echte plaatjes maar ver op de steel lopende gezaagde plooiën. Even verder wordt iemand lyrisch van een klein beestje wat op een andere paddenstoel zit: het boletenzwartlijfje. De kever leeft van paddenstoelen die op bomen groeien. De larven graven al etend gangen in het vruchtvlees van de zwam.

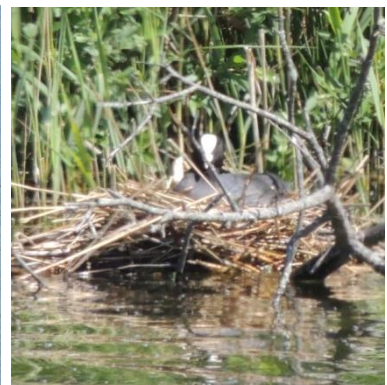
Het wordt allengs warmer en daar zien we op een zonnig plekje het bont zandoogje schielijk rondfladderen. Via een trappenpad beklimmen we een duintop, de Abelentop, waarvandaan we een prachtig uitzicht hebben op het middenduin met zijn bloeiende meidoorns, met in de verte waarschijnlijk een plas gezien de vele meeuwen die daar rondvliegen.

We dalen weer af, het middenduin in, en komen bij een grazige vlakte, waar we de kleine vuurvinder aantreffen. Ook vinden we hier de prille beginselen van de walstrobremraap, een parasiet die vooral voorkomt op geel walstro en glad walstro. Vanuit stoffijn zaad weten bremrapen in de nabijheid van een specifieke plantensoort met een kiemworteltje de wortel van hun gastheer binnen te dringen. Uit de knol die daarna wordt aangemaakt ontspringen later de bloeistengels, die we bovengronds waarnemen. Door hun parasitaire levenswijze kunnen bremrapen zonder bladgroen in hun levensbehoeften voorzien. De waardplant verschaft hun noodgedwongen de benodigde voedingsstoffen. We horen een koekoek zijn naam roepen.

Tussen dijkes waarachter een duinmeer schuilgaat wandelen we verder. Hier wordt de aandacht getrokken door een kardinaalsmuts, die naast de mooie piepkleine bloempjes ook behangen is door spinselnesten van de kardinaalsmutsstippelmotrupsen. Ook verschillende andere insecten moeten op de foto, waaronder 2 verschillende soorten wantsen. Als we verder wandelen stofferen duinsalomonszegel en zenegroen de berm, en er worden vuurjuffer en het klein geaderd witje waargenomen. Rechts van ons zien we een duinplas tussen het geboomte en het riet, links het open landschap van het middenduin. We steken een weg over waarlangs een rij met groene putdeksels van de drinkwatermaatschappij. Dan komen we bij een groot duinmeer waarop een fuut dobbert en een zevental grauwe ganzen. Aan de andere kant van het pad zit een meerkoet op het nest. Een atalanta scheert over het pad en verdwijnt achter de bosjes.

Over een schelpenpaadje langs het paardenpad wandelen we door het vrij open gebied verder, links de schaars begroeide duinen met duinreigersbek en duinviooltje, rechts het meer waar we een nieuwe ontdekking doen: de krooneend, met een stuk of 12 bij elkaar! Oorspronkelijk komt hij uit Azië. Pas sinds 1942 broeden krooneenden in Nederland. Hij heeft een uitgesproken voorkeur voor meren met rijke oever- en onderwatervegetatie. Het mannetje is te herkennen aan zijn vrij grote bruinoranje kop, zwarte borst en helder koraalrode snavel. Het vrouwtje is meer bruin. In de vlucht zijn brede witte vleugelstrepen aan de bovenkant van de vleugel zichtbaar.

Aan onze linkerhand passeren we een andere plas. Dan gaan we een smal paadje op, naar een meertje waar we onze lunch gaan verorberen. De bank is bezet, dus gaan we maar op een richel zitten. maar niet voor lang, want hier vliegen enkele argusvlinders rond. Eens was deze vlinder algemeen, maar hij gaat heel hard in aantal achteruit. Hij vliegt in 2, soms 3 generaties per jaar. De vlinders voeden zich met nectar van verschillende planten: in het voorjaar onder andere braam en rode klaver, 's zomers akkerdistel en vlinderstruik. De mannetjes verdedigen een territorium vanaf een open zonnige plek op de grond, wachtend op langsvliegende vrouwtjes, of ze maken patrouillevluchten vlak boven de grond. Vrouwtjes die nog niet hebben gepaard, gaan op zoek naar mannetjes. Na de paring zoekt het vrouwtje een geschikte plaats om de eitjes af te zetten, bij voorkeur op planten die groeien op beschutte warme plaatsen, zoals door konijnen gegraven kuultjes of diepe sporen van vee. Ze kiest polletjes gras op schaars begroeide plaatsen en zet de eitjes afzonderlijk af op de stengels of toppen van grassen, ook op vrijliggende wortels. Jonge rupsen foerageren vooral 's nachts, oudere rupsen eten ook overdag. De waardplanten zijn diverse overblijvende grassen, waaronder kropbaar, ruwe smele, rood zwenkgras, kweek en beemdgras. De soort overwintert als halfvolgroeide rups. Op zachte winterdagen eet de rups gewoon door. De verpopping vindt plaats aan de onderkant van een blad van de waardplant. De eerste vlinders verschijnen eind april. Zij voeden zich met nectar van verschillende planten, in het voorjaar bijvoorbeeld braam en rode klaver, 's zomers akkerdistel of vlinderstruik.

Verder zien we op ons lunchplekje ook verschillende boomkikkers, wie had dat verwacht? Ik niet, dus het was wel een verrassing om dit kleine kikkertje hier aan te treffen. Ze worden dan ook uitgebreid vastgelegd door de fotografen onder ons.

Ook treffen we hier een icarusblauwjte, een citroenvlinder, het lantaarntje en de jakobsvlinder aan. Langs de oever van het meertje loopt een kleine plevier heen en weer te scharrelen, op zoek naar voedsel. En er staan nog enkele brede orchissen in bloei. Als dan de knapzak geleegd is gaan we verder, het buitenduin ligt voor ons. Hier zijn de duinen flink kaler en de plantengroei is ook anders. veel duindoorn, koningskaars, veldhondstong, duinreigersbek waar het bruin blauwtje - dat we hier zien vliegen - de eitjes op afzet.

Hoog in de lucht zweeft een torenvalk, biddend zijn kans afwachgend om toe te slaan en een prooi te verschalken. We klimmen een kale duinhelling op en daar glinstert de Noordzee! Even genieten van dit fraaie uitzicht, het blijft ons toch altijd boeien.

En dan dalen we weer af, het buitenduin in, waar een tapuit gespot wordt. Dwalend door het zand bereiken we een breed bestraat pad, we gaan hier even op en neer naar een uitzichtpunt. Hoewel, even, wat vliegt daar toch rond? Een vijftal boomvalken scheert over de boomtoppen, duikend naar libellen en andere insecten. Een prachtig schouwspel!

We beklimmen het uitzichtpunt en ja, je kunt hier echt heel ver weg kijken! Aan onze voeten liggen een aantal duinmeertjes (blauwe reiger) aan de ene kant, aan de andere kant kunnen we de zee zien blinken tussen de duintoppen door. Aan de zuidkant ligt de pier van Scheveningen, aan de noordkant duinen, duinen en nog eens duinen. Mooi, maar we moeten toch weer afdalen.

Door het binnenduin wandelen we terug naar de Boerderij. Hier wandelen we nog even rond in de heemtuin, waar we in de plas nog kikkervisjes en kleine watersalamanders ontdekken. Na nog een drankje in het restaurant wordt het tijd om weer naar Dongen te vertrekken. Tot een volgende keer!

Fia Grootzwagers